

КОНГРЕС МІЖ ІНФЛЯЦІЄЮ Й НОВИМИ ПОДАТКАМИ

ВАШИНГТОН. — Провідники демократичної більшості в конгресі роблять усякі зусилля, щоб не допустити до ухвалення нових податків.

Вигляди нових податків ослабили навіть агітацію прихильників інфляції. Хоч Петмен, автор давнього бонусового закону, ще далі пре до інфляції, його сторонники значно охололи, бо не хочуть брати на себе відповідальності за нові податки. Навіть на кошти бонусового закону хочуть знайти потрібні фонди без ухвалення нових податків. Кажуть, що уряд повинен знайти на це гроші без такої ухвали, коли президент Рузвельт десь сказав, що виплата бонуса ветеранам не повинна коштувати більше як \$100,000,000 на рік.

Виконний уряд Американської Федерації Праці видав публичну заяву про агітацію за інфляцію. Зазначуючи становище зорганізованих робітників, заява осуджує рух за інфляцію як шкідливий робітникам.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК СПАРАЛІЗУВАВ МІСТО.

ПІКІН (Ілінойс). — Генеральний страйк, проголошений місцевими робітничими юніями, почався згідно з наказом юній. Увесь бізнес у місті здержали. Навіть банки, крамниці й ресторани послухали приказу й закрили свої канцелярії, коли почули погрозу, що відкритим бізнесам можуть страйкарі повибивати вікна.

Відкриті були тільки аптики, склади молока й вугля.

Шериф покликав до міста військо.

ЮНІЯ, ЧИ РЕКЕТ?

НЮ ЙОРК. — Велика лава присяжних суддів у місцевім федеральнім суді постановила поставити на суд за рекетіство 17 осіб, а крім цього цілий відділ юній шоферів, візників та конюхів.

Прокураторія закидає, що обвинувачені заставляли всіх візників і шоферів, що привозили поживу з інших стейтів, везти її вперед до центральної стації і там переладувати ладунки на моторний авта цієї нібито юнії, а властиво справжньої рекети. При тому обвинувачені вживали погроз і насильств.

Через непотрібне воження поживи й переладкування її на інші вози пожива, очевидно, дорожчала. Обчислюють, що „операції“ цієї нібито юнії коштували місто коло 300,000 доларів річно.

СТРАЙК ОБСЛУГ ВЕЛИКИХ БУДИНКІВ ПОЛАГОДЖЕНО.

НЮ ЙОРК. — За інтервенцією міського посадика Ля Гвардії та окружної ради промилових відносин вдалося довести до порозуміння між власниками великих будівель та юнією робітників, що обслуговують ці будинки. У цей спосіб полагоджено страйк 20,000 робітників, у 1,200 будинках, що мав мати велике значення, головну з оглядку на грозячі інші страйки, як кушнірський і кравецький.

УСУВАЮТЬ ГУБЕРНАТОРА ЗІ СТАНОВИЩА ПРОВІДНИКА ПАРТІЇ.

ТРЕНТОН (Ню Джерзі). — Стейтовий комітет республіканської партії постановив усунути стейтового губернатора Гофмена зі становища провідника партії.

Заряд партії невдоволеній з політики Гофмена супроти нового законодавства та супроти справи Гавтмана.

ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ЗНИМАННЯ ВІДТИСКІВ ПАЛЬЦІВ.

НЮ ЙОРК. — Стейтовий промисловий комісар робив розсліди над зніманням відтисків з пальців, яке зарядили деякі підприємства. Представники робітників, що обслуговують високі дома, заявили перед комісарем з протестом проти відбирання таких відтисків та переходування їх у приватних архівах підприємств. Робітники говорили, що підприємства можуть потім уживати цих відтисків на те, щоб не давати роботи робітникам, які виступають в обороні робітників.

Стейтовий промисловий комісар заявив, що він порадить стейтовому губернаторові й легіслатурі ухвалити закон, що відтиски пальців має право переховувати тільки уряд.

З ПРОЦЕСУ ЗА ВБИВСТВО РЕДАКТОРА.

МИНЕАПОЛІС. — На процесі проти Ізадора Блауменфелда, обвинуваченого за вбивство редактора Волтера Лигета, виступали 4 поліцаї як свідки в обороні обвинуваченого. Всі вони, ослаблювали зізнання пані Лигетової, що обвинувачували безпосередньо Блауменфелда. Одні поліцаї вказували суперечність між її зізнаннями пані Лигетової та її зізнаннями на поліції зараз по смерті її мужа. Інші поліцаї вказували суперечність між зізнаннями пані Лигетової про вигляд авта вбивників, освітлення дороги в часі нападу й таке інше.

Прокураторія була видно заскочена цими зізнаннями; прокуратор обіцяв розпочати слідство над тим, яким способом оборона дістала в свої руки рекорди поліції про зізнання пані Лигетової.

НІМЕЧЧИНА РОЗБУДУЄ ФЛЬОТУ В СКОРОМУ ТЕМПІ.

Англія найбільше журиться тим, що Німеччина виконала за два роки цей план розбудови своєї фльоти, який був розложений на 5 років. Та, не зважаючи на те, вона готова перегорювати з Німеччиною, але Франція опирається.

БОРІТЬБА ЗА ЧУЖІ МОВИ.

Д-р Альберто Бонаскі, член шкільної ради міста Нью Йорку, виступив з публичним закидом, що деякі шкільні урядники виступають проти навчання в публичних школах мов, уживаних в домах імігрантів. У своїй заяві Бонаскі підкреслює вагу навчання хатньої мови дітей як засобу для нормального розвою дитини. Лоренс Вилкінс, директор ради для чужинських мов, виступив з рішучим запереченням закиду. Він каже, що шкільна рада держалася завжди, щоб треба дати такого вчителя чужої мови, як у школі знайшлися 70 учеників, що такого курсу зажадали.

НЕСАМОВИТІ ВІДНОСИНИ В БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ШКОЛАХ.

„За Комуністическое Просвещение“ з 16. грудня поміщує кореспонденцію з Ленінграду про інтенсифікацію боротьби з аналіфетизмом учителів. В одній ленінградській школі розпорядили в останніх днях іспит для учителів, щоб перевірити, чи вони знають ортографію. Більшість учителів провалилась при іспиті; багато було таких, що в диктаті зробили по 80 помилок. Цей іспит улаштували після того, як перевірили знання учеників у ленінградських школах. Комісія вказала, що у школах тільки одного району 400 вчителів не знають ортографії. Для них відкрили курси, на які ходить пів половини. Автор кореспонденції твердить, що вчителі не хочуть учитися, щоб не втратити авторитету в учеників. Крім цього деякі керівники шкіл противляться цим курсам, бо вчитель не може цього погодити зі своєю щоденною працею. Побоюючись недостачі вчителів, яких число далі ще не вистарчає, директори шкіл затакують перед комісією їх незнання.

„Звєстія“ з 16. грудня упередив заговорити іншу сторону цього питання. Советські вчителі, не зважаючи на низку спеціальних постанов, дали є найбільш покривдженою верствою громадянства. На провінції вони 4—5 місяців не дістають платення, не мають мешкань. Ясно, що в таких умовах вони не можуть вчитися та доповнювати свою освіту. У цьому році положення в советських школах не поліпшилося: нема підручників, нема шкільних помічків, ні опалу (з цієї причини в багатьох місцевостях школи зачинені) та що найважливіше: нема як слід приготування учителів.

КІЛЬКО Є ЕСКІМОСІВ НА СВІТІ.

Відомий подорожник Кнут Расмусен обчислив, що число ескімосів не переходить 40,000. Вони живуть виключно в підбігуновій смузі. Сам Расмусен походить по матері з ескімосів, говорить добре мовою своїх побратимців і веде дослід над походженням підбігунові раси.

РЕФЕРАТ УКРАЇНЦІ В „ТОВАРИСТВІ ЧЕСЬКИХ ЛКАРИВ“.

На наукових сходинах цього товариства в салі хірургічної клініки в Празі мав д-р Ортинський реферат з демонстраціями про рідкі випадки наростів зі залоз шкіри. Реферат був на запрошення біоптичної стації Товариства для досліду і поборювання лихих новотворів, що в ній прелегент працював як асистент від 1925—28 р.

НАДЗВИЧАЙНИЙ СУДОВИЙ ПРОЦЕС.

В Лондоні відбувся надзвичайний судовий процес, якого не було майже сто років. Суд перів судив молодого лорда Кліфорда за те, що він убив авта прохогожого. Хоча такий злочин судиться звичайним судом, то з огляду на те, що Кліфорд належить до перів Англії, по закону, встановленому в 14-му столітті, його могло судити лише зібрання перів (рівних) і на випадок за суду на смерть він мав привілей бути страченим сокирою, а не мотузом, як звичайний громадянин. Суд відбувся в галерії Вестмінстеру в привіє 80 лордів, одягнених у пишні червоні киреї, згідно з модою 14-го століття. Як велів ритуал, обвинувачений упав серед салі на коліна і просив перів судити його згідно з традиціями та сумлінням, після чого суд відбувся як звичайний, але секретар уживав замість англійської старо-норманської термінології. Після виправдання обвинуваченого лорд канцлер дозволив йому піднятися з коліна та звелів надіти на нього червону кирею, після чого він дістав право заняти своє місце між лордами. Останній суд цього роду відбувся в 1847 р., але тоді обвинуваченого, який убив свозяка, щоб дістати спадщину, засудили на смерть. Англіська преса пише, що щастя, що між лордами є так мало злочинів, інакше держава збанкрутувала би через самі суди. Вони обчислюють кошти процесу, який тривав ледви годину, на 5,000 фунтів, і то лише тому, що з 300 лордів, які мали право бути присутніми, прибуло лише 81.

ЖАХЛИВА СЦЕНА.

Жахлива сцена розігралася недавно на одній вулиці в Гамбургу. Слон, що належав до мандрівного цирку, нагло розскаженів і, скинувши ізця, пігнав вулицями передмістя Штелінген. Налаккані прохожі поховалися по домах. Всежтаки словові вдалося допастися одного втікача, зловити його своєю трубою поперек тіла і кинути з цілої сили до землі. Звір велитень був такий розярений, що потоптав трупа, перемигнувши його в купу кривавої маси. Аж після довгих зусиль слона накрили сітями і привели назад до цирку.

НЕБУВАЛИЙ ПОЄДИНОК.

Минулого місяця відбувся недалеко Парижа, у славнім місті Фонтенбелло, поєдинок двох паризьких адвокатів. Оба противники вистріляли не тільки в тій самій секунді, але і в тій самій напрямку. Кулі з револьверів ударилися посередині і розприскалися на сотні відламків. Після такого небувалого випадку противники відмовились від дальших стріля.

АДВОКАТИ-ЧУЖИНОЦІ ПРОТИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.

Є в містечку Тлустім, пов. Заліщики, адвокат жид д-р Шмуц, який свого часу був конципіентом в адвокат д-ра Західного в Бережанах і тоді укладав судові письма українською мовою та й нині живе переважно з української селянської клієнтелі. Але коли одержав судовий позов українською мовою, яким громадянин українець позиває його за заплату належності за помешкання, він нараз забув цю мову і, покликуючися на відповідний припис мовного закону, зажадав доручення йому перекладу цього позову польською мовою, про що можна перекопатися з актів городського суду в Тлустім № С 428/35. Таке поведіння адвоката чужинця, що живе між українцями і з українців, треба вважати за вияв легковаження до всього, повно українське населення Тлустеччини витягнути відповідні висновки. — („Діло“).

ТАМ, ДЕ КОЛИСЬ БУЛИ БАГНА.

Донедавна майже під самим Римом, на розлогім понтьйським низині, лежали багна, що були вогнищем грізної недуги, малярії. Ці багна, простором 75 тисяч гектарів, після 3-літньої меліораційної праці перемінилися в урожайні поля, на яких заложено вже коло 3 тисяч хліборобських фарм.

Колишній простір багон перетинано сіттю каналів, якими вода спливає до моря. Крім цього 17 електричних помпових стацій відводнюють нижче положенні землі. На цілому осушеному просторі збудовано 953 км. доріг.

Новооселені колоністи отримують землі на правах довільної аренди. Величина господарств від 15—25 гектарів. Останній жнива дали 110,000 сотнарів збіжжя. Кошти осушення вивести дотепер півтора мільярда лір. Праці над осушенням решти багон ідуть інтенсивно.

ВИБРИК ПРИРОДИ.

В селі Сенякова, чортківського повіту, одна жінка вродила дитину, що має тільки одну руку, одну ногу та одно око, а голову приросла до рамени. Цікавий цей вибрик природи зложено в спиртї в міському музею в Чорткові.

КОЛХОЗИ Й АКТИ ВІЧНОЇ ДЕРЖАВИ.

„Соціалістическое Земледелье“ присятило статтю справі доручування колхозам активів вічної держави. До 1. грудня м. р. тільки 37,504 колхозів одержали ці акти. Хоч границі посідання для 99,316 колхозів устійнено вже в пляхах, комісії досі не перевірили і цих пляхів не затвердили. В поодиноких округах розбіжність між нормою, яку устійнив уряд, і справжньою кількістю колхозів, яким акти надало, є дуже велика. Нпр. на Білорусі на 5,800 колхозів мають ті акти ледви 1,408, у свердлівській окрузі на 3,670 мають 539 і т. д. Автор статті стверджує відоме вже явище, що колхозники не виявляють більшого зацікавлення приспіненням тієї справи. Більшість селян, приділені до помічї землемірам, відтягається від цієї праці, бо вона оплачувана гірше, ніж яканець інша праця в колхозах.

КАТАСТРОФАЛЬНЕ ПОЛОЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ В ПОЛЬЩІ

ЛьВІВ.—„Українські Вісти“ пишуть, що те, що діється з українською школою на українських землях під Польщею, можна назвати тільки катастрофою. Нема навіть статистичних дат, щоб можна обчислити, яка велика неграмотність на наших землях. Знаємо тільки те, що в цілій Польщі на 5,400,000 дітей у шкільному віці є 1,200,000 дітей поза школою. А найбільший брак шкіл є саме на українських і білоруських землях. І коли відсоток аналіфбетів у Познанщині вносить 4%, то в тернопільським воевідстві є аналіфбетів 40%, у станіславівським 51%, у волинським 71%, а в польським 76%. Отже сотні тисяч українських дітей є без школи.

А ми — пише згаданий часопис — заховуємося так, якби все було в найбільшій порядку. Обмежуємося до Рідної Школи з кільканацятьма народними і середніми школами і ще й тої не годні вдержати, бо вона ледви дихає під фінансовими тягарями.

КІПЛІНГ, СЕНКЕВИЧ І УКРАЇНА.

ВІЛЬНО. — Вилнське „Слово“ пише так: „Кіплінг кохав Індію міцно, англієм серцем кохав Інді і тому Інді можуть бути анліійські. Сенкевич кохав українські степи, дикі поля і тому Україна може бути польська“.

БАНДЕРА З ЧОТИРМА ТОВАРИШАМИ В ТЮРМІ.

ВАРШАВА (Польща). — Польські часописи доносять, що до Кельц прибув поїзд з Варшави, який привіз „головних спрчинників вбивства міністра Перацького“. Перед дверцях заїхав великий автобус, у яким поліція, при всіх засобах обережності, умістила по черзі Бандеру, Лебеда і Каринця, засуджених на кару смерті, яку замінено завдяки амністії на досмертну вязницю, а опісля Климишина і Підгайного, засуджених на досмертну вязницю. Засуджених відвезли до чеснохрестської вязниці. Вони розмовляли голосно по українськи і сміялися.

СТИГМАТИЧКА НАСТЯ ВОЛОШИН.

ЛьВІВ. — До монастиря СС. Василянко привезено з Млинів, повіт Яворів, стигматичку Настю Волошин, яка є тепер під опікою черниць. Як відомо, Настю Волошин досліджували професори університету і ствердили, що в неї рани, подібні до тих, що їх мав Христос. Тепер появилися рани на чолі. Настя каже, що має теж рани на серці у формі тернового вінка, а серце пробите мекем і списою. З усіх ран — на руках, на ногах, лівій груді і на чолі спливає багато крові. Стверджено, що Настя не випить великої муки, коли воду по митті її рук і тіла зливається до загального зливу. Колиж воду виливають до городу, або на інше чисте місце, Настя не відчуває мук. Друге дивне явище стверджено в господаря в Млинах, у якого перебувала Настя. І так виявилось, що шиби в помешканні господаря в Млинах опалізують; на шибах видніють якісь постаті, між котрими виразно видно постать Матери Божої. Це явище пояснюють проміняванням душі стигматички.

Цікаве те, що багато стигматичних явищ Насті Волошин вержється тісно з греко-католицькими святами. Настя оповідає теж цікаві подробиці з мандрівки своєї душі по далеких краях, приміром з Молдовки, Сибірі, Америці, Франції та інших краях, де живуть українці або українські імігранти. Таке подає „Діло“, додаючи, що справою Насті Волошин живо заінтересувався митрополит Шептицький, якому складають постійно вичерпні звіти про її стан. Студіює це явище теж вірменський архієпископ Теодорович, що студіював справу відомої німецької стигматички Тереси Найман з Конерсрайту і написав розвідку про Тересу.

9 РОКІВ ВЯЗНИЦІ ЗА ПЛЯНОВАНИЙ АТЕНТАТ НА ВОЄВОДУ.

ЛУЦЬК (Волинь). — Польський трибунал засудив 23-літнього Олександра Куца на 9 років тюрми за намаганий атентат на волинського воєводу Г. Юзефського. В слідстві Куц признався, що належав до ОУН, щоби боротися з комунізмом, який ширився між українською молодію на Волині, а який міг знищити тільки український націоналізм. Він теж заявив, що сам перешкодив виконанні атентату. Прокуратор твердив, що Куц, будучи в тюрмі, ще й звідтам кермував далі акцією ОУН.

РАБІНИ В МИТРОПОЛИТА.

ЛьВІВ. — Дня 22 січня зявилося в митрополита Шептицького рабіни міста Львова, д-р Леви Фрайнд і д-р Ешескіль Левін, і зложили йому гебрійською мовою в імені жидівського населення побажання. Митрополит відповів по гебрійськи, після чого йшла довша гутірка.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Published newspaper published daily except Sundays and holidays. Owned by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Vol. „Свобода“: BERGEN 4-0237. — Tel. V. H. Союз: BERGEN 4-1016. 4-0807.

За кождо зміну адреси платиться 10 центів.

У Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НАСЛІДКИ БАЙДУЖНОСТІ: СУСПЕНДУВАННЯ

Новий рік зачинаємо в нашій організації тим, що було найбільшою язвою у минулому році, себто надмірним суспендуванням членів за заздалегідь вклаток. У минулому році було коло 4,000 таких суспендованих, старших і дітей, і тільки половину ці суспендованох прийнято наново до організації. Що це є велика для нас шкода, про це зайво говорити. Та треба говорити про те, щоб таке не повторилося в бажутому році.

В першу чергу звертаємося до нашого членства. Воно ж знає, з яким великим трудом збудовано нашу організацію. Скільки коштів труду і пошвяти вложено в те, щоб нашого імігранта підховати національно й організаційно, щоб з нього зробити громадянську і свідому й поступову людину та втягнути його до У. Н. Союзу. Чиж можна тепер так нерозважно й легкодушно нищити те, що є окрасою кожного з нас і цілої нашої організації? Чи можна жити свідомим і організаційним життям яких 15 чи 20 років, а потім махнути на це рукою і вертатись назад до примітивного стану такого імігранта, коли то він не розумів ваги і сили організаційної? Чи можна наносити собі самому і своїм дітям таку велику шкоду?

Над тими питаннями треба обов'язково заставляти не тільки самому не допускати до суспензи, але треба дбати і про свого сусіда, про свого співбрата в організації, й не допускати, щоб він покидав ряди нашої організації, щоб він покидав нашу організацію. І треба пам'ятати за цей порядок, що це є обов'язок члена принести чи прислати свою вкладку.

Та такі найбільші обов'язок спочиває тут на наших відділових урядниках. У. Н. Союз не є ніякою бюрократичною машиною. Це жива організація, в якій не заважає сама канцелярійна робота, хочби не знати яка точна й совісна. Тут не допоможуть і найліпше виготовлені списки, найкраще уложені відозви чи упімення. Тут мусить бути живе слово, жива виміна гадок. Мусить бути зустріч людини з людиною. На таких засадах будовано нашу організацію. І чи це вистарчальне, чи ні, — така є правда, що тільки таким способом можна вдержувати нашу організацію, що й у теперішній часі. Як відділові урядники не будуть настоювати своєю особистою інтервенцією на те, щоб члени, їхні особисті знайомі, не вплачували своєчасно вклаток, то наша організація буде далі терпіти і поносити шкоду. Вона далі буде здержувана в своїй розвою. І то в часі, коли все в організації в якнайкращім порядку, коли майно заборонене, коли є всі дані на те, щоб не тільки кожному з нас у ній оставатись, але ще й інших до неї затягати — для їх власної користі. І чиж можна так далі наносити собі самим шкоду, і то без найменшої потреби, і то через ту національну хворобу, яка вже стільки нам нашкодила, а якою є наша традиційна байдужність.

Д-р Кирило Трильовський.

Д-Р ТОМА Г. МАСАРИК ПРЕЗИДЕНТ-„ВИЗВОЛЬНИК“ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ

У тих епічних віршах говориться про боротьбу чехів з Карлом Великим (іще у 9-тій столітті!), про побуду над польським королем Болеславом Хоробрим та про якусь битву з татарами (!) під Оломуцом (у Чехії).

Майже рівночасно відкрито подібний рукопис у Зеленого-рі.

Чехи дуже були зарозумілі на ті рукописи, а особливо на перший, котрий нібито походив іще з 14-го століття і показував, які високо культурні були чехи вже в тих часах.

Цілий світ заінтересувався тими рукописами; навіть геніальний старий німецький поет Гете переклав одну пісеньку з краледворського рукопису. Наші українські письменники також переклали дещо з нього.

Однак вже в 1858 році почали декотрі вчені сумніватися в правдивості, оригінальності тих рукописів, а професор Гебавер з чеського університету в Празі підніс рішучі заміти проти них в енциклопедії Ерша і Грубера.

Чеська преса мов скажена напала за це на нього і тому

він порозумівся з Масариком, що видавав науковий часопис „Атенсум“, у справі оборони. І так помістив Масарик у тим часорісі публічний зазив до Гебавера, щоб він вияснив в битву з татарами (!) під Оломуцом (у Чехії).

Отже прийшло в „Атенсум“ до основного розбору спірних рукописів. Гебавер зробив це як мовознавець, а Масарик — з соціологічного становища. Вийшло цілком ясно, що краледворський рукопис написав такий сам Ганка, і що можна навіть доказати, що він вискапав там такі погляди, які властиві панували на початку 14-го століття. А щодо самої мови,

СУД НАД УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДЮ У ВАРШАВІ

ПРОМОВИ ОБОРОНЦІВ.

(З львівського часопису „Українські Вісти“).

Заклик до суду.

Високий суде! Карний закон не є нічим абстрактним, відірваним від життя, й лиш тоді сповняє свою функцію. Перед судом стають у ролі знавців: пан прокуратор і оборона, як рівний з рівним, що жертвують високому судові свої у-слуги в предметі оздоровлення відносин, на яких виріє нижній процес.

Прокуратор пропонує за допомогою численних смертних засудів, одним махом усунути ОУН з нутра української суспільності. Прокуратор хоче відвернути українську суспільність від ОУН.

Я, як того хоче прокуратор, мушу ввійти в ролю арбітра, що виставив би рецепту оздоровлення відносин, які панують на схід від Сяну. Всю свою душу вкладаю в здібність соціолога, що мав би вислати кінецьву дію сьогоднішньої драми.

Високий суде! У ваші руки складаю судбу моїх клієнтів. Я певний, що панове судді, так як і оборона, свідомі поваги й значіння хвилі, свідомі положення, в якому має прийти вирішення процесу. Свідомі, що лиш тоді запанує чиста атмосфера, атмосфера, що підтримує ідеал справедливості, ідеал, який завсід присвічував розвиткові людської культури, ідеал, на якому спочивали й спочивають підвалини людської цивілізації.

І хоч ворота судової салі відділять нас від цього обильного процесового матеріалу, хоч чергуванням віків присуд припадає пілом, — повсякчасно промінюватиме він і голоситиме світові, які саме причини й спонуки знаменували вимір справедливості в процесі Степана Бандери й інших.

Теміда не змінюється й вона завжди тут залишиться. Вона докрововетелювала, покровителювала й покровителюватиме лиш тим чинникам світового уладу сил, що визнають гасло: Не роби ближньому того, що вчора тобі було немило, і не позбавляй ближнього радості його життя, коли не маеш абсолютної, певної й реальної причини.

ПРОМОВА Д-РА ШЛАПАКА.

Д-р Шлапак зачинає свою промову ствердженням, що на лаві підсудних сидить 12 молодих українців під замітом приналежності до ОУН.

— Дивне фатум — говорить д-р Шлапак — яке переслідує українців впродовж кільканацятьох років, завело обвинувачених до тієї салі, де відбулося стільки політичних процесів.

— Колиб, унаслідок якогось катаклізму, згинуло все, а залишилися лиш акти тих процесів, то з їх змісту можнаб відтворити історію кільканацятьох літ незалежної Польщі.

Предсідник звертає оборонцеві увагу, що не вільно в той спосіб порушувати того питання.

Д-р Шлапак заявляє, що від кільканацятьох місців обвинувачені є предметом зацікавлення не лише польського народу, але й українського.

— Якій то історичній випадки й причини вмістили обвинувачених на цій лаві? Перед судом стануло 12 молодих людей під замітом, що хотіли створити українську державу й що тій ідеї присвятили вони молодість, волю, навіть життя.

— Не дивуймося, — говорить оборонець — що не бачимо на лаві людей, досвідчених віком, що міряють задуми силою. Маємо перед собою молодь, сіль землі, що не має досвіду...

Не зважаючи на кількакратно упімення предсідника, оборонець намагається представити політичне тло й спонуки діяння обвинувачених.

Після перерви, що її зарядив предсідник трибуналу, суд проголосив постанову, що нею засудив д-ра Шлапака на 300 злотих гривини за вислів, „що з одних судових актів можнаб відзеркалити кільканацять-літню історію незалежної Польщі“.

Після того д-р Шлапак приступив до обговорення вини клієнта — підс. Карпинця. Карпинець зпочатку не признався до приналежності до ОУН і заявив, що його лабораторія служила виключно для наукових дослідів. З бляхою не мав нічого спільного.

Не знав про плян замаху на міністра.

Дня 15. серпня признався Карпинець до приналежності й заявив, що вправді зробив пушку, однак не наповнював її вибуховою речовиною й не знав для чого мала та бомба послужити. Всупереч тому, що каже акт обвинувачення, будьтоби Карпинець належав до ОУН від 1931 р., він належав шойно від 1933 р., про що кажуть між іншим документи з „актів Сеніка“. Карпинець це хемік. Його в першу чергу цікавила міжпланетарна комунікація при допомозі ракет. Вибуховими матеріалами цікавився шойно в 1933 р., коли вступив до ОУН.

Проф. Дзевонський ствердив, що лабораторія Карпинця була бідна.

Чейже ОУН могла краще вивинувати організаційну лабораторію. Запальники, що їх знайшли у Вислі, належали до Карпинця. ОУН мала кількох хеміків, куди краших, ніж Карпинець. З зізнань інсп. Хомранського виходить, що ОУН перевозила вибуховий матеріал із Чехословаччини.

Валізу з гранатами залишив Карпинець у хаті Климишина. В слідстві просів, щоб того не протоколували; мовляв, зізнає про те на розправі, бо це обставина, що відтяжує Климишина.

Карпинець признався, що зробив коробку, запальник, металеві й дерев'яні часті бомби. Це шире зізнання. Якби Карпинець зробив щось більше — теж признавсяб. Карпинець не був конспіратором, не затер слідів злочину й широ признався до того, що зробив.

В год. 18:45 предсідник зарядив перерву до дня 4-го січня.

Суботнішня (4. січня) розправа почалася в год. 10:50. Дальше промовляв оборонець Карпинця, д-р Шлапак.

Покликуючись на оречення експерта проф. Дзевонського, оборонець ствердив, що висновки експерта частинно потверджують тезу обжалування, а частинно, що Карпинець не наповнював бомби вибуховими матеріалами й що ті матеріали походять з іншого джерела.

Проф. Дзевонський ствердив, що уладження й тіснота в мешканні Карпинця становили дуже примітивні умовини для виконання прецизійних дослідів у цілі продукції вибухових матеріалів на більшу скалю. Це насуває припущення, що підсудний шойно ро-

бив передступні праготування, праготував матеріали, які могли бути виконані деінде.

Це доказувало, що були ще інші місця й джерела продукції вибухових матеріалів, про які пан прокуратор знає, але з ржних мотивів не вважав за вказане виявити на тім процесі.

Предсідник: На якій підставі ви це твердите?

Проф. Желенський: Прошу запротокувати слова пана оборонця.

Предсідник велить запротоколувати й звертає увагу адвоката на недопускальність таких тверджень.

Д-р Шлапак обговорює виводи експерта й доходить до висновку, що Карпинець у своїй примітивній лабораторії не міг робити прецизійних продуктів.

300 зл. карн.

Після короткої перерви предсідник проголошує таку постанову: Окружний суд постановив укарати адвоката Шлапака гривною у висоті 300 зл. за те, що він допустився зневаги прокуратури, а це в той спосіб, що посудив її в заталувані сутніх для справи обставин.

Після відчитання цієї постанови предсідник уділює голосу д-рові Шлапакові.

Адвокат Шлапак заявляє, що він зрікається голосу.

ПРОМОВА Д-РА ПАВЕНЦЬКОГО.

Д-р Павенцький боронить Климишина і Зарицьку.

Розумію — говорив — що між мною, оборонцем одиниці, і прокуратором, що виступає в імені держави, є великий дистанс. Але що бороню чоловіка, мушу вглянути глибше в товчки його ділання.

Ситуація Климишина є винятково тяжка, бо він мовчить, хто мовчить, неконче признається. І неконче мовчить він зі страху. Оборонець змальовує вплив на молоді події з 1918 і 19 рр. Климишин, син убогих селян, дійшов власними силами до університету. Там зустрівся з літературою не лиш українською, але й польською. Те, що поляк творить уже тільки історіософію, те саме українця вдаряє в почування.

Климишин перевозив літературу, але це не є 97-мий параграф, хіба 155-тий.

Якщо йде про злочин з 225 і 226 параграфу, то не доказано, що Климишин, купую-

чи каліхлорик для Карпинця, знав, для яких цілей купує.

Климишин мовчав не зі страху. Його мовчанка — це свого роду відвага. Не хоче він нікому зробити найменшої кривди. Він мовчав при першій переслуханні, а при другій, коли доводився з уст прокуратора, що вбили мін. Перацького, у нього заіснувало якесь затяття й від того часу мовчить, до сьогодні. Але це не є прояв трусулності.

Якщо йде про кару, то оборонець вносить, щоб, відносно злочину головної зради суд поступив згідно з буквою закону, а відносно злочину з 225 параграфу просить про уневиннення.

Зарицька.

Після перерви д-р Павенцький займається підсудною Зарицькою. Нема — говорить — ніякого доказу, що Зарицька належала до ОУН. Мигаль сказав, що було в звичаю ОУН виручуватися студентами й ученицями, але вони не здавали собі справи, що роблять.

Якщо йде про інвігіляцію Кособудзького та вбивство Бачинського й напад на друкарню Яськова, то ті справи тут не належать. За те Зарицька відповідатиме перед львівським судом.

Акт обвинувачення ствердить, що Зарицька знала, хто Мацейко. Ніяких доказів на те нема. Прошу — кінчить адвокат — звернути Зарицьку тому рередовищу, серед якого вона зросла. Впродовж півтора року досить вона вже витерпіла. Тут не стоїть звородніла душа, а тільки молода дівчина.

Після промови третього з черги оборонця д-р Ганкевич, який ще одиникий має промовляти, просить перервати розправу з огляду на Різдвяні Свята.

Трибунал рішив відложити розправу до четверга, 9. січня, себто до третього дня Різдвяних Свят.

(Далі буде).

Небезпечно.

Портієр не хоче впустити якогось добродія до директора театру, який є на пробі опери.

— Таж я саме композитор цієї опери!

— Коли так, — каже портієр — то тим більше не можу вас впустити! Перед хвилиною пан директор кричав: „Коліб я мав під рукою тут композитора, я вбив би його!“

то це, на думку палеографів (учених усіх старих мов) справжнє чудовище.

Все, що жило, чеська преса і навіть сільські товариства йкнулися на Масарика та його молодих товаришів, закидуючи їм національну зраду.

На це відповідали вони новими доказами, що оба рукописи — це просто зручні фальсифікати. Та всеж таки проф. Гебавер розхорівся, а проф. Опатрні навіть помер з гризоти, і лише Масарик стояв відважно і спокійно, мов скала, в обороні правди. І остаточно правда таки перемогла, а він і його приятелі заложили знаменитий часопис „Час“, що став органом так званих „реалістів“, котрі пізніше, в 1899 р., зорганізувалися в самостійну партію.

Багато прикостей мав Масарик від своїх колегів-професорів, котрі не хотіли його пропонувати на звичайного професора, а навіть нагану йому ухваляли. А все те внаслідок тої витривалості його боротьби в справі пофальшованих рукописів.

Він зівстав послом до парламенту в р. 1891, а пізніше знову в роках 1907 і 1911.

Одного разу їхали ми об'їздом в один вагоні залізничною. Я вертався до Галичини, а він їхав до своєї виборчої округи. Ми зговорилися про ті славні рукописи і він опові-

вів між іншим, як Ганка поставив у краледворській рукописі навіть цілком модерні російські слова. Видячи у мене одно з женевських видань Драгоманова, він попросив, щоб йому позичити на час дороги, і зарав поробив собі потрібні йому виписки.

Та повернімся трохи назад. В листопаді 1890 р. прийшло до порозуміння між Масариком і Ю. Грегром, редактором „Народних Лістів“, котрі найбільше на Масарика напали. Справу рукописів убито і тепер чехи навіть не згадують про них. У всякому разі В. Ганка і його приятелі піддурили дуже зручно на цілих 60 літ іє-літє Чехів, але і цілий майже культурний світ.

На тім, що фальшивитво зістало доказане, і то самими чехами, а не чужими, вони лиш зискали на поважання у тому власне світі.

Ще в грудні 1891 р. зівстав Масарик соймовим послом, а в наступнім році членом так званих „делегатів“, то є свого роду парламенту для спільних австро-угорських справ. Тим делегатам підлягала також справа Босни й Герцеговини, котрі заходами Бісмарка (шоб би підорвати московські впливи на Балкані) віддано Австро-Угорщині в 1878 р. на берлінським конгресі в „окупацію“.

Масарик старався пізнати все на місці, з власної обсервації.

Отже поїхав сам до тих країв і, зібравши достаточні матеріали, виступив потім з тим-більшим знанням справи — з критикою відносин, що панували на тих землях.

По замирінню з Ю. Грегром вступив Масарик до партії молодочехів, але внаслідок непорозумін з ними він зложив у 1893 р. оба мандати, хоч у тій партії полишився аж до 1899 року, коли зорганізував свою власну партію „реалістів“.

Але за тих два роки парламентарної діяльності виголосив він цілу низку незвичайно цінних промов, котрих зміст годі тут подавати.

Наново послом до парламенту став він знову аж в 1907 р., але і підчас тої парламентарної передишки працював незвичайно багато як політик та не занедбував і своїх робіт як професор і вчений.

На той час припадає його виступ у „справі Гільснера“, котра стала славною не лише в Європі, але і в Америці, що йому потім підчас світової війни власне в тій часті світа дуже помогло.

А „справа“ та виглядала ось-як:

Дня 29 березня 1899 р. знайшли люди в однім лісі при чесько-моравській границі на області громади Поляна якусь замордовану дівчину. Зарав пішли поголоски, що то жиди

ї вбили, щоб її крові вжити до маці, дарма, що це було вже по жидівським Великодні. Чіпилися якогось напів дурного жидка Гільснера, котрого хтось на 900 метрів від того місця бачив, і його віддано під суд та засуджено на кару смерті. Внаслідок касації відбулася друга розправа і його засуджено на 20 літ тюрми.

Взагалі доказів проти нього не було, а засудили його присяглі судді просто внаслідок страшних криків клерикальних газет, котрі поширювали та повторяли ще середньовічні казки про християнську кров, потрібну до жидівської маці.

Хтож інший мав би відвагу виступити проти тої загальної нагінки, як не Масарик? Бо не лиш клерикальні, але навіть і ліберальні часописи повторяли ту старовинну казку. І він виступив з цілою пристрасною спокійного вченого, людини, що любить правду. Він писав потім: „Я виступив не тому, щоб боронити жидів, а лише тому, щобі нашому народові відобрати цієї забобон; бо кожний забобон є шкідливий“.

Підюджена клерикальними газетами студентерія виправляла страшні демонстрації проти нього, але він не злякався; а все, що розумне і поступове, стануло по його стороні.

В справі Гільснера мушу ще ось-що додати: і міністер судівництва був

тої думки, що Гільснера засуджено неслухно, і тому просив цисаря Франц Йосифа, шоб його помиловати. Та цей заявив, що годі це зробити з уваги на страшне заворушення народних мас проти жидів. Автім Гільснер є бідний, то йому легше буде жити в криміналі, ніж на волі...

Ось так „власть імущі“ рішили про долю людини! І шойно по розвалі Австрії, коли і так йому лиш кілька місяців іще сидіти в тюрмі припадало, він вийшов на волю.

Цілий той факт із заявою „найяснішого“ вийшов доперва на верх у споминах того міністра.

Також у 1913 р. виступив Масарик проти тих забобонів з нагоди процесу в Києві проти жидка Байліса, котрому закинули царські суди, що він у ритуальних цілях замордував якогось хлопчика.

На протестуючим вічу в салі збіжжевої біржі в Празі він гостро заатакував царський уряд та православне російське духовенство за ширення таких забобонів і підюджування в цей спосіб темних народних мас, що дало причину до погромів, котрих жертвою впало 37 тисяч людей. А таке виступлення Масарика дуже було не всмак чеським рижношерним москвофілам!

(Далі буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЯК РОБИТЬСЯ ЗАКОНИ ДЛЯ БАЧАЧІВ.

Посолка до ньюйоркської стейт-тової легіслатури, пані Джейн Тод, внесла в цім законодавчій тлі проект нового закону про розводи.

Каже вона, що теперішній закон робить розводний процес таким дорогим, що людина, яка хоче дістати розвід, може добитися його тільки великими коштами. Вона мусить підплачувати свідків, секретивів, щоб показувати свому подругові чужолоство, а бо їхати по розвід туди, де його можна легко дістати, наприклад до Мексика або до Ріно.

Такий розводний закон, каже пані Тод, дає розвід тільки багачам.

У тому Америка сходиться з Англією, в котрій справи розводу розбивав свого часу спеціальний суд у палаті лордів, та коштували великі суми. Приклад так званого клясового законодавства.

КИЙ МАЄ ДВА КІНЦІ.

Ньюйоркський розводний закон признає тільки одну основу для позову за розвід від подруги: чужолоство.

Здавалось би, що закон виходить з морального заложення й певно має моральні наслідки.

Тимчасом у легіслатурі ньюйоркського стейту послі підчеркують, що цей закон має такі наслідки, що люди, які хочуть розвестися, влаштувають чужолоство навіть тоді, як перше цього не допускається.

ДБАЮТЬ ЗА ОСВІТУ?

Большевицькі агенти люблять вихвалюватися, як то большевицький уряд дбає за навчання, школи, вчителів і вчительок.

Татяна Чернавина, московка, що втекла від большевиків, що сама була вчителькою, пише в своїй книжці „Ми, советські жінки“:

„Перед революцією вчителі у вищих школах брали 200 золотих рублів на місяць, у народних школах 60 до 80 рублів по містах та 40 до 50 рублів по селах. У 1932-гм році вчителі в робітничих школах дістають 120 советських рублів, а в народних школах по 50 рублів на місяць“.

Так виглядає порівняння дбайливості за народно освіту з боку большевиків з дбайливістю царського уряду.

ГРОШЕВА ЗАПЛАТА И СПРАВЖНЯ ЗАПЛАТА.

Порівняння заплат дає тільки неповний образ, хоча в обох випадках для порівняння вживається однієї міри, себто російського рубля.

Недобре це порівняння тому, бо рубель у часах перед революцією значив, себто вартував, одно, а по революції друге. Тому замість гроша краще вжити для порівняння те добро, що його можна купити за рубля.

Тому Чернавина докладає: „Перед революцією за рубля можна було купити 20 фунтів хліба, а в 1932-гм році лиш 1 фунт. Перед революцією за 1 рубля можна було купити 6 фунтів цукру, а 1932-гм році тільки пів фунта. Перед революцією за рубля можна було купити 5 фунтів масла, а в 1932-гм році чверть фунта масла“.

Отже як большевицькі агенти хваляться, як це добре в советській Росії живеться робітникам узгалі, а умовним робітникам спеціально, то це мусить бути правда: Хороша дочка, коли мати хвалить.

НОВІ ЧАСИ, НОВІ ЗВИЧАІ.

У місті Орендж, у стейті Нью Джерзі, відбулись у вівторок збори „Нюджерського Інсти-

титу для Родинних Відносин“. Велику частину нарад цих зборів присвячено питанню, як давати дітям інформації про родинні й половині справи.

На зборах зявилося коло 700 жінок. Більшість з них — матері. Бесідники й бесідниці доказували їм, що дітей треба вчити ріжничі між пристойністю та непотрібною скромністю.

Директорка Союзу Студій над Дитиною закликала родичів покинути старі звички та говорити явно про справи, які досі вважались інтимними.

Приявні жінки не проявляли ніякого спротиву проти цієї поради.

Ці на це скажуть наші матері?

І ТАМ НОВІ ЧАСИ.

У своїм першій посланню до парламенту новий англійський король сказав між іншим:

„Я можу вас запевнити, що першою ціллю свого життя буду вважати шанувати свободи мого народу та попірати добробут усіх кляс моїх підданих“.

Король говорить про себе „я“, а не „ми“; як це говорили його предки. І говорить про свободи своїх підданих, а не про їх обовязки.

БОРЦІ ЗА ВОЛЮ.

Російський большевицький уряд продає Італії нафту й у цей спосіб унеможливує наложення Лігую Націй заборони вивозу нафти в Італію.

У той самий час большевицькі агенти закликають лібералів і соціалістів об'єднатися з большевиками для боротьби проти фашизму.

На тій відній основі большевики вважати себе провідниками боротьби проти суспільного утиску. Як казав провідник у поговірці: „Гейже всі наперед під моїм проводом! А я за вами!“

ЗА „ЧИСТІ“ ФІЛЬМИ.

У студії над фільмовим промислом, що недавно виийшла великою книжкою під заголовком „Де Музів он трайел“, відомий автор Вилієм Ален Гайт оповідає про широко звисну кампанію за „чисті“ фільми такий факт:

В однім західнім стейті відбувались збори федерації клубів, присвячені спеціально осудженню „нечистих“ фільмів. Збори прийняли одностайно резолюцію проти „нечистих“ фільмів. Приняли їх без довгої дискусії. Один з бесідників сказав, що в тому місті ставили тоді в двох театрах дві фільми: одна з них „чиста“, друга „нечиста“.

По зборах усі жінки пішли до фільмового театру. Всі пішли до одного театру. Де ставили „нечисту“ фільму.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

НЮ ЙОРК. Н. П. Українське Запомогове Тов. Дністер, від. 361, повідомляє всіх своїх місцевих і поза-місцевих членів, що місячні збори відбуватимуться в суботу, 8-го лютого, в У. Н. Домі, 217-219 1st 6-та вул. Відкриття зборів точно в годині 8-мі вечір. Кождий член обовязково має бути на цих зборах і вирівнати свої належності. Хто не забрав тикетів на бал хай забере на цих зборах, бо ці тикети є обовязкові. Хто має кандидатур на членів просимо привести на час. — Д. Костинич.

ПІАЛМЕРТОН, ПА. Бр. св. О. Ніколя, від. 369, подає до відома всіх своїх членів, що збори відбуватимуться у вівторок, 11 лютого, в годині 6:30 вечір. Просимо всіх членів прийти на збори, а ні, то будуть карантинні згідно зі статутом як було ухвалено на річних зборах, по 25 ч. Ті, що догують, щоб старалися якнайскорше відомо, що на річних зборах вибрано ще вирівнати свій довг. Подаємо до такої уряд на 1936 рік: Ілько Березяк, предс.; Микола Грещинин, заст.; Олекса Патер, кас.; Іван Сидорак, заст.; Михайло Куба, секр.; Андрій Деркач, заст.; Ігнат Климичин, Семен Деркач і Володимир Мороз; контролери: Олекса Патер доз. зорих; Дм. Мількович, дверник. Збори мають відбуватися так, як було ухвалено, все по „пейлі“ — Michael Kuba, Sec., 687 Princeton Ave., Palmetton, Pa.

УВАГА! — УКРАЇНЦІ НЮ ЙОРКУ Й ОКОЛИЦІ! — УВАГА!

ЗАХОДОМ ВСІХ НАЦІОНАЛЬНИХ ТОВАРИСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ НЮ ЙОРКУ ВІДБУДЕТЬСЯ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 23-ГО ЛЮТОГО 1936 РОКУ В КУПЕР ЮНІОН ГОЛ

8th STREET and ASTOR PLACE.

ВЕЛИКЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ ПРОТИ ЗНУЦАНЬ ПОЛЯКІВ

ПОЧАТОК ТОЧНО В ГОД. 2.30 ПОПОЛУДНІ.

Віче має винести рішучий протест проти польської окупаційної влади на ЗУЗ, а спеціально зверне увагу на недавній варшавський процес, його процедуру та методи слідства, що допроваджували підсудних українських студентів до божевілля (Чорній). Зокрема, представники організованого українського життя запротестують проти жорстокого присуду, який навіть зворушив та обурив опінію світа, проти якого не завагалися заняті негативної позиції навіть польські ліві й католицькі кола!

На вічу промовлятимуть бесідники в українській та англійській мовах! Віче внесе також протестні резолюції проти Ліги Націй та тих держав, що помагають полякам у гнобленні нашого народу! Комітет Протестаційного Віча закликає всі національні українські товариства взяти участь у вічу!

ЗА КОМІТЕТ:

Д. ГАЛИЧИН, голова.

М-Р В. ДУШНИК, рекордовий секретар.

Лев Ясінчук.

СТАН ОСВІТИ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ У ПОЛЬЩІ

Для піддержання духового звязку українців на світі треба кінце, щоб вони мали завязки з першого джерела відомості про всі прояви національного життя в їхньому материнку. Очевидно, що за матерік може українці уважати ту частину української землі, де йде не хвилевий, примхам чи політичною тактикою викликаний, але безупинний рух і поступ у напрямі останочних цілей нації. Без кожнчасної орієнтації в настроях, потребах, вимогах материка можуть відбиті від нього українці попасти в односторонність, або справи далекорядні, чи блескотливі, хвилеві примхливі переплутати з першорядними, основними.

Нація, що не хоче бути на світовій арені предметом, але підметом, мусить мати всі дані, щоб її можна було причислити до культурних націй. Серед проявів, що рішають

про культуру якогось народу, перше місце займає загальна освіта. Це зрештою тепер загально відома дісність і правда. Американські українці живуть під тим оглядом у таких корисних умовах, що їм важко було би без окремого реферату відчувти, що є дещо менші корисні відносини в освітній ділянці. Тому треба кінчати корисні відносини в освітній справі на українських землях у Польщі.

Відома річ, що чим більше вчителів працює в якійсь школі, чим менше дітей припадає на одного вчителя, тим видатніша сама наука. У Польщі поділені вселюдні школи (public school) на три ступні. Найнижчий ступінь — це одні й дво-класові школи з одним і двома вчителями; середній (II) — це три й чотири-класові школи з трьома й чотирма вчителями; найвищого ступня

(III) — це п'ять, шість і сім-класові школи з 5, 6, 7 і більше вчителями. Однокласові школи (де всі відділи вчив один учитель), так добре відомі по наших селах, давали найменшу освіту. Там треба було кожду з трьох кляс повторяти по два роки. Вже трохи краще було у дво-класових школах при двох учителях. Там ходили діти по одному рокові до I-го, II-го, III-го й IV-го відділу, а тільки до V-го два роки. У вищеступневих школах була поставлена наука ще краще. Інша річ, що вищеступневих українських шкіл по наших селах майже зовсім не було. Декуди користали наші діти з вищекласових міських польських шкіл. Були це особливо ті діти, що хотіли йти до середніх шкіл (high school) або до ремесла.

Тепер погіршилася навіть та мізерія. Міністерство освіти змінило дотеперішні 5-відділові „двокласівки“ на 4-відділові. На практиці це так, що діти мають ходити по рокові до першої і другої кляси; у третій клясі мають бути два роки, а в четвертій... 3 роки! На таку науку присуджені 780,000 дітей! Але не досить того; міністерство дозволяє переіменовати 3-класові школи (з трьома вчителями) на 2-класові (з двома вчителями), а вище організовані школи (III-го ступня) зменшити на школи II-го ступня. Очевидно, що така практика, це явний упадок шкільництва не тільки під організаційним, але й під науково виховним оглядом.

Ідею тепер обовязуючого шкільного закону в Польщі була т. зв. одностайна школа, значить — з одної школи можна би переходити до вищої (з народної до середньої, а з середньої до високої — університету). Тимчасом організаційно зменшена вселюдна школа не дає потрібного знан-

ня до поступлення до середньої школи.

Не досить того. Число вчителів не підноситься рівномірно зі зростом дітей, обовязаних до школи. В 1929-30 році було 65,500 учителів. Відповідно до зросту числа дітей число вчителів мало збільшитися в 1934 р. принайменше на 18,000, а збільшилося рівно на... тисячу! Якби на одного вчителя мало припасти аж по 50 дітей, то коли погодитися з тим, що мільон дітей остаеться поза школою, треба би на цей рік 93,000 учителів; отже недостає 26,500 учителів. (Якби всі діти мали ходити до школи, то треба би 105,000 учителів). Ніби вони є (20,000), але ходять без заняття, бо їх не приймають до служби, або наганяють, і то головни українців.

Великою перешкодою у правильному розвитку шкільництва є теж недостача шкільних кімнат. Іх не прибуває, але навіть меншає, бо деякі старі шкільні будинки до нічого. На потрібних 75,000 наукових кімнат у 1935 р. було всього 65,617. Якби рахувати по 50 дітей на одного вчителя, то не доставало б 40,000 кімнат. Але є 5,957 таких шкіл, що на одного вчителя припадає від 80 до 120 дітей, а в 241 школах від 121 до 180, при чому були і школи, де на одного вчителя припадало 180 до 230 дітей.

Тому то навіть польська преса, навіть та, що прихильна урядові, підносить, що стан вселюдного шкільництва в Польщі просто катастрофальний.

Число дітей у шкільному віці зросло з 3,900,000 з 1929 р. до 5,400,000 у 1935 р. Отже коли число обовязаних до школи дітей зростає на півтора мільона, то число дітей, що дійсно ходять до школи, зросло тільки на 940,000. Крім того 200,000 дітей не

знайшли місця у школі наслідком малого числа кляс. Ці недостачі спричинили, що вже на 1935—36 рік поверх мільон дітей остаеться поза шкільною наукою. Іншими словами: 10% природнього приросту населення Польщі засуджені в сьогоднішніх часах на досмертну безграмотність і темноту! Шкільний примус на ділі не існує; його не виконується, хіба, що інспектор хоче покарати якогось свідомого українця, чи якесь рухливе село.

Безперечно, що упадок шкільництва в Польщі йде в парі з цифрами державного бюджету на шкільництво. Ці цифри кожного року спадають: у 1930—31 р. шкільний бюджет призначував 431,742,000 зл., а в 1934—35 вже тільки 285 міль. 736 тисяч зл. Видатки громад та інших тіл, що обовязані давати на річeve утримання шкіл, вносили 1929—30 р. 175 міль. 911 тисяч зл., а н. пр. 1934—35 р. вже тільки 96 міль. 979 тисяч зл.

Такий формальний бік справи. А дійсний?

Керманчико освіти вдумали собі модерного коника: „державницьке виховання“. Всякі карієровічі, що вміють знайти в кожному положенні — мали поле до попису у всяких шопках, занедбуючи зовсім наукову сторінку. Вже й не говорити про виховну сторінку. Виховувати характер, творити чесну людину, про це педагогі Польщі мусили до тієї міри призабути, що самим полякам те все остогидло. А щож говорити про українців, що за теперішніми статистичними даними мають усього 470 українських шкіл; що не мають своїх учителів у відповідній кількості; що мали всього 5 державних українських середніх шкіл (гімназій), з яких закрити в часі „паціфікації“ (1930 р.) гімназію в Тернополі, а наслідком переімени шкільництва зліквідували кількадесят відділів. Що мають казати українці, що це й до сьогодні не мають ані одної фахової школи (крім літом відкритого ліцею в Черниці), ані одного передшкільця; що за прийняття кількох українських студентів до львівського університету треба робити Бог-зна які заходи!

Так з грубого представляється стан державної освіти на українських землях у Польщі. Ці відносини, що запанували незружимо в Польщі, мало нас обходилоб, якби від того не терпіла наша молодь, якби це не мало пімститися на нашій будучності. Крайне занедбання шкільного відтинка на ділі зводить населення Польщі до анальфаетів. Постословна фанфаронада з приводу шкільної реформи (1932 р.), що тільки знищила попередні форми, а нових, дійсних не встановила справи не поправляє. Наслідком того наш наряд засуджений на безграмотність, а вступ до середнього та промислового шкільництва нашої молоді унеможливлений.

ПОДЯКИ.

Я, нижче підписаний член тов. Згода, 294 від У. Н. Союзу, складаю сердечну подяку головному уряднику нашої організації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі \$25. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзіві. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Павло Вовк.

Я, нижче підписана членія 204 від У. Н. Союзу, складаю щирю подяку головному уряднику нашої організації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі \$25. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзіві. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Станіслава Гурин.

УВАГА! КЛІВЛЕНД, ОГАЙО, І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ ЖІНОЧОГО ВІДДІЛУ ім. ОЛЬГИ БАСАРАБОВОЇ, ОДВУ ч. 8, Червоний Хрест, МУН і Чорноморські Січовички, спільно з 14-тим відділом Союзу Українок

ДЕНЬ ЖАЛОБИ

дванадцятлітню річницю смерті Ольги Басарабової

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 РОКУ В САЛУ У. Н. ДОМУ, 2253 В. 14-та вул., КЛІВЛЕНД, О. Початок в годині 2:30 пополуноді. — Вступ вільний. Високодостоїнні Громадяни! Враз із усім національним громадянством міста Клівленду і околиці, кличемо вас на це свято. Український Нарід переживає тепер велике лихоліття і, опинившись на роздоріжжі своїх шляхів, бачить лише одну ясну дорогу, а саме ту, якою ступала наша Героїня, О. Басарабова, котра зістала замученою польською поліцією. Тому і ми тут на еміграції вільної землі Вашингтона прийдім на це свято та склонім свої голови перед Духами Великих Сибирі і Доньок нашого Народу. Шановні Родичи, просимо вас звернути увагу своїм дітям, щоб у той день були на святі нашої Героїні, О. Басараб, а не танцювали по польських чи большевицьких галлях, чи по клубках.

За Ком. Жін. Орг. ім. О. Бас., МУН, ОДВУ ч. 8, Чорн. Січовички, і Союз Українок, відділ 14.

ЗАЯВА

З причини поширювання несовісними людьми ложних вістей заявляю, що я не є в спілці з ніякими різницько-мясарськими корпораціями і в них не маю ніяких уділів. Також неправдою є друга поголоска, що мої вироби продають по декотрих коршмах (салюнах) і склепах. Я не продаю до ніяких склепів і всі мої вироби можна дістати ЛИШЕ В МОЇХ СКЛЕПАХ у Нью Йорку і Брукліні.

II. СТАСЮК

124 ПЕРША ЕВЕНЯ, НЮ ЙОРК, Н. Й.

ПОЗІР! ВУНСАКЕТ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦЯ! **ПОЗІР!**
 ЗАХОДОМ СОЮЗУ УКРАЇНОК ім. Д-р О. КОБИЛЯНСЬКОЇ, ВІД 29 СУА,
 при участі хору Боян, місцевих товариств, сестричтва і парокії
 української православної церкви, відбується

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ

напереді ба. п. ОЛЬГИ БАСАРАБОВОЇ І НАТАЛІЇ КОБРИНСЬКОЇ
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 РОКУ
 В ГАЛІ У. П. ЦЕРКВИ, 394 БЛЕКСТОН ВУЛ., ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.
 ПРОГРАМА: Раю в У. П. Церкві при ікні Богослуження буде ПАН-
 ХИДА за споділ душ Ольги і Наталії. — Полудни в 4-тій годні СВЯ-
 ТОЧНА АКАДЕМІЯ, виконане хор Боян. Від товариств будуть виголошені
 деклямації. Членни СУА виголосять два РЕФЕРАТИ про Ольгу Басарабову
 і Наталію Кобринську.

Українки й українці з Бостон, Тонтон, Масс., Провіденс, Кромптон,
 Панкет, Централ Фолс, Менса, Р. АЙ., запрошуюемо Вас до численної
 участі. — СЛАВА УКРАЇНІ!

Вступні квитки 25 центів. Для дітей 10 центів.
 Після Академії буде прийняти чам позамісцевих і місцевих гостей.
 ЗА УРЯД СОЮЗУ УКРАЇНОК ім. Д-р О. КОБИЛЯНСЬКОЇ:
 Розина Борис, предс. Юлія Ходоровська, кас. Марія Кінаш, секр.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ДІТРОЙТ, МІШ.

Вілдлія Союзу Українок і но-
 вий твір Ольги Кобиллянської.

Про „Апостола черні“ О.
 Кобиллянської, як про один з
 найбільш недрюкованих ще
 творів славної письменниці,
 українське громадянство зна-
 ло вже віддавна.

Навті початкові розділи
 цієї повісти були колись дру-
 ковани в Новій Україні, що
 свого часу виходила в Чехо-
 словаччині. Та недостача фон-
 дів припинила видавання жур-
 налу, а тимсамим загородила
 дорогу в світ нашому „Апо-
 столі“.

Зчастенька згадувала про
 цей твір редакторка „Жіночої
 Долі“ пані О. Кисілевська,
 приятелька письменниці. Але
 ані її ширі завваги, ані бажан-
 ня письменниці побачити свій
 більший твір друкований, не
 помогли „Апостолові“ й він,
 дождаючи догідніших часів,
 лежав захований у шухляді
 писемного столика.

Та якеж було здивування
 нашого жіноцтва, коли в роз-
 мові про письменницю з на-
 шою недавною гостею Матрію
 Севериною, довідались, що
 „Апостол черні“ щасливо ді-
 стався до Америки.

Хоч може й була добра во-
 ля розповсюдити його гарни-
 ми приманчивими книжечка-
 ми, то одначе, зважаючи на ко-
 шти американського видання,
 друкування твору понехано.

І Мати Северина, вертаючи-
 ся до Галичини, мусіла забра-
 ти з собою назад рукопис,
 щоб знову там дождав ясні-
 ших днів. Одначе з такою не-
 відрадною біографією „Апо-
 стола“ не могли погодитись
 членни з 23-го відділу Союзу
 Українок у Дітройті. Вони
 вважали закупити рукопис на
 власність, щоб тим чином по-
 могли письменниці, яка під те-
 перішню пору знаходиться в
 невідрадному положенні, а
 тимсамим приступити до ви-
 дання твору.

Пішли листи одні за одни-
 ми, а з ними запити про ціну
 рукопису, про кошти видання
 й накінець радісна вістка від
 Матері Северини: — „Рукопис
 пішов до коректи; друкувати-
 ме редакция „Нового Часу“ у
 Львові“.

А ось кілька слів з листа
 Шаровної письменниці: — „Ти-
 шуся, що моя більша праця
 „Апостол черні“ побачить
 світ, і то завдяки моім посе-
 страм з Америки, а головню 23
 від. Союзу Українок в Дітрой-
 ті“. Слід зазначити, що 23 від.
 С. У. гуртує біля себе поверх
 80 членни, спомагає україн-
 ські народні інституції на рід-
 ній землі, як також і на емі-
 грації, передплачує три жіночі
 часописи для відділу, та ста-
 рається поширити українську
 культуру й мистецтво між
 чужинцями. М. Б.

В НЕДІЛЮ, УВАГА! **ГАРТФОРД, КОНН.!** **УВАГА!**

9-ГО ЛЮТОГО 1936 (SUNDAY FEBRUARY 9)

ЗАХОДОМ ВІДДІЛУ 5 О.Д.В.У. І ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА
 відбувається

ВЕЛИКЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ
 В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОГО ГОРОЖАНСЬКОГО КЛУБУ, 54 WYLLYS ST.

Початок в годині 2:30 пополудні.

На вічу буде промовляти делегат п. Е. ЛЯХОВИЧ.

Запрошуємо всіх свідомих українців, крім большеві, взяти участь і разом запротестувати проти за-
 суду в Варшаві десяти хлопців і дві дівчини, що ставали перед польським судом за український народ. При-
 суд запис 13. січня 1936. Присуд дуже тяжкий: Бандера, Лебеда і Карпича засуджено на кару смерті че-
 рез повішення, а ще на п'ястай амнестаційного закону перемінено на кару досмертної в'язниці на 12 і 7
 П'ятиго і Квіншина також на досмертну в'язницю; дівчину Гнатківську на 15 літ; а інших на 12 і 7
 літ. Самі присудні приказали надзвичайну силу духа, вони показали, що за справу великої ідеї смерть ім не
 страшна. Кожд як виводили по засуді Лебеда і Бандера гриміли голосами сказали „Хай живе Україна!“
 Щоб дух героїв вчив нас, що Україна понад все, тому ми повинні як один зійтись на це віче і запротесту-
 вати до всього світа, що Польща робить і як судить українців. Комітет.

СПЕКТРАЛЬНА АНАЛІЗА.

Дивитись і видіти це дві о-
 кремні річи. Можна дивитись і
 не видіти. Пересічний чоловік
 дивиться на сонце чи звазді і
 бачить ясний кружок або бли-
 скуучу точку і більше нічого по-
 за цим не видіти. Але астроно-
 ми при допоміж інструменту,
 який звється спектроскоп,
 розкладають промінь світла, я-
 кі приходять до нас від сонця
 і звазд, і видять там метали
 і гази, з яких багато є тут
 на нашій землі. Кождий метал
 і газ, якщо розкладений, видає
 з себе своє світло, в яким є йо-
 го питомі лінійки. Ці лінійки
 показує спектроскоп і при йо-
 го допоміж пізнаємо, що знахо-
 диться на сонці чи на зваздах.
 Коли вчені знайдуть спектро-
 скопом нові лінійки світла, тут
 іще незнаєні, вони палять ріж-
 ні метали, каміння і глини пе-
 ред спектроскопом, аж доки
 не дістануть такі самі лінійки.
 В цей спосіб показали нам
 звазді, як знайти алюміній, цей
 легкий, білий метал, з якого
 роблять нині багато річей, а
 між ними кухонні начиння.
 Спектральна аналіза сонця вка-
 зує нам новий, тут досі незна-
 ний газ, якого вчені почали
 негайно шукати і знайшли гелій,
 легенький, незапальний
 газ, яким нині наповняють це-
 пелини. Сам спектроскоп це
 дуже простий інструмент. Скла-
 дається він із скляних призм
 (тятьє шліфоване скло). Ці
 призми розкладають світло на
 ріжні краски. Багато з нас ба-
 чиє це вдома, коли світло
 сонця впаде на шліфоване зер-
 кало. Вартість діаманту по-
 лягає лише на цім, що він
 розкладає світло на його скла-
 дові части і показує нам че-
 рвоні, сині, жовті, зелені і по-
 маранчеві краски. Без огляду на
 те, якого сильного спектро-
 скопу ми вживалиб, глянувши
 на м'ясарські виробни П. Стасю-
 ка, ми все побачимо, що вони
 зроблені з натуральних, чи-
 стих складників, а головню зі
 свіжого м'яса.

ПОЗІР! БРІДЖПОРТ, КОНН. **ПОЗІР!**

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА
 відбувається

БАЛЬ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 Р.
 В QUIILTY'S COLLEGE,
 271 FAIRFIELD AVENUE, BRIDGEPORT, CONN.

Початок в годині 7-мій вечір — Вступ 35 центів.

На тім бали будуть виступати танцюристи
 у ріжноманітних одягах.

Першорядна оркестра RALPHA LOMBARDA

Повідомляємо, що на бали буде гарна несподіванка
 українського костюму, яка мала відбутись 26-го січня.
 30-1 За добру забаву ручить — Комітет.

В СУБОТУ, УВАГА! **НЬЮ ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ!** **УВАГА!**

8-ГО ЛЮТОГО 1936 (SATURDAY, FEBRUARY 8)

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА СКАЛАТ В НЬЮ ЙОРКУ
 відбувається

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В VOLKS LYCEUM
 218.220 EAST 2nd STREET, NEW YORK CITY

Початок в годині 7-мій ВЕЧІР.

До танків пригравати буде першорядна оркестра.

За добру і веселу забаву ручить — Комітет.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ РЕПУБЛІКАНСЬКИЙ КЛУБ
 запрошує всіх членів, прихильників і їх приятелів на

УРОЧИСТЕ ВІДКРИТТЯ

СВОГО ВЛАСНОГО ЛЬОКАЛЮ ПІД ЧИСЛОМ:
 28 ST. MARK'S PL., NEW YORK, N. Y.

Відкриття відбувається

В СУБОТУ, ДНЯ 8-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 Р.
 в годині 8-мій вечір.
 Вступ вільний. — Перекуска даром.
 Комітет У. Н. Р. К.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЖЕРТВИ ШЛУНКОВОГО БОЛЯКА,
 спричинених гізмом болів, нестрано-
 сти — пощо терпите? На скоро
 пільгу дістанте безплатний зразок
 UDGA, лікарську рецепту в апіках
 ГОЛЬДА.

**ПРОДАМ АБО ПРИРИМУ СПІЛЬ-
 НИКА** до бучерні в бізнесовій украї-
 нській руській дільниці. Маю всю
 потрібну машинерію до м'ясарських
 виробів і „смок газ“. Голосіться
 до: 26-32
 С. ПАЛАМАР,
 414 East 6th Street, New York, N. Y.

УВАГА! **НЬЮ ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ!** **УВАГА!**

УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО ПРОСВІТА В НЬЮ ЙОРКУ
 відграє комедію в трох діях

ПАН МАЙСТЕР КОПИТКО

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 РОКУ
 В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
 217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

Початок в годині 6-тій вечір. — По представленню БАЛЬ.
 Тікети по 50 і 75 центів.

Як завжди, так і тепер, Товариство Просвіта старается задоволити
 гостей. Рівнож Тов. Просвіта підчас представлення буде приймати членів
 до Товариства без оплати вступного. 31

УВАГА! **НЬЮ ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ!** **УВАГА!**

СТАРАННЯМ КОМІТЕТУ УКР. ПРАВ. ЦЕРКВИ
 при 334 E. 14-та вулиця в Нью Йорку, відограється

НАТАЛКА ПОЛТАВКА

комедіо-опера в 3-ох діях
 в якій беруть участь першорядні сили.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 РОКУ
 В ЦЕРКОВНІЙ ЗАЛІ, 334 EAST 14th STREET, NEW YORK CITY.
 Початок в годині 7-мій вечір. — Вступ 40 центів.
 ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ ТА НЦІ.

Просимо всіх українців міста Нью Йорку прийти численно на це пред-
 ставлення, а певно не пожалуєте. — Комітет. 31

УВАГА! **НЬЮ ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ!** **УВАГА!**

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ РЕПУБЛІКАНСЬКИЙ КЛУБ
 запрошує всіх членів, прихильників і їх приятелів на

УРОЧИСТЕ ВІДКРИТТЯ

СВОГО ВЛАСНОГО ЛЬОКАЛЮ ПІД ЧИСЛОМ:
 28 ST. MARK'S PL., NEW YORK, N. Y.

Відкриття відбувається

В СУБОТУ, ДНЯ 8-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 Р.
 в годині 8-мій вечір.
 Вступ вільний. — Перекуска даром.
 Комітет У. Н. Р. К.

НАЙКРАЩЕ ХОРІ, НЕ ТРАТЬТЕ НАДІ!

Даром пробка
МІЛЕРТОН

СЬОГОДНІШНЄ ОГОЛОШЕННЯ У
 ВАШИХ РУКАХ МОЖЕ БУТИ
 ВАШИМ ПЕРШИМ ШТУПЕМ ДО
 ЗДОРОВ'Я!

Хочемо, щоб найбільше людей пізна-
 ли це відоме лікарство, злізне, котре
 доконало таких чуд у медугах шлуку,
 ревматизму і несаг нерок.

Одна Велика Коробка \$1
 вистане майже на цілий місяць помочі
 для найгірше корого.

Спеціальна оферта читачам
 „Свободи“:

[] \$1.00 за одну коробку Мілертону.
 [] \$1.50 за дві коробки Мілертону.
 [] \$2.00 за три коробки Мілертону.

Пітайте за злізми Мілертон у вашій
 суєтній аптіці, а як там його не ма-
 ють, то пишть до:

J. S. MILLER, Inc., Dept. U.,
 P. O. Box 628, Newark, N. J.
 Потребуємо агентів.

УВАГА! **НЬЮ ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ!** **УВАГА!**

ЗАХОДОМ УКР. ЗАПОМОГ. ТОВ. ДНІСТЕР
 відділ 361 Українського Народного Союзу
 влаштується

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
 217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

В СУБОТУ, ДНЯ 15-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 Р.
 Початок в годині 7:30 вечір.

Вступ 50 центів. — Музика добірна.

Товариство Дністер запрошує хвальне громадянство прибути
 на наш баль, де при звуках доброї музики весело забавитесь, як
 рівнож буде мати звазду виписатись в членів отві. Дністер і У. Н.
 Союзу: будемо приймати без оплати вступного. 31,7
 За добру забаву ручить — Комітет.

УВАГА! **НЬЮ ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ!** **УВАГА!**

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ РЕПУБЛІКАНСЬКИЙ КЛУБ
 запрошує всіх членів, прихильників і їх приятелів на

УРОЧИСТЕ ВІДКРИТТЯ

СВОГО ВЛАСНОГО ЛЬОКАЛЮ ПІД ЧИСЛОМ:
 28 ST. MARK'S PL., NEW YORK, N. Y.

Відкриття відбувається

В СУБОТУ, ДНЯ 8-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 Р.
 в годині 8-мій вечір.
 Вступ вільний. — Перекуска даром.
 Комітет У. Н. Р. К.

УВАГА! **НЬЮ ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ!** **УВАГА!**

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ РЕПУБЛІКАНСЬКИЙ КЛУБ
 запрошує всіх членів, прихильників і їх приятелів на

УРОЧИСТЕ ВІДКРИТТЯ

СВОГО ВЛАСНОГО ЛЬОКАЛЮ ПІД ЧИСЛОМ:
 28 ST. MARK'S PL., NEW YORK, N. Y.

Відкриття відбувається

В СУБОТУ, ДНЯ 8-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 Р.
 в годині 8-мій вечір.
 Вступ вільний. — Перекуска даром.
 Комітет У. Н. Р. К.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ
 В BRONX, BROOKLYN, NEW
 YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 E. 7th STREET,
 NEW YORK, N. Y.
 Tel. Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
 707 PROSPECT AVENUE
 (Cor. E. 185 St.), BRONX, N. Y.
 Tel. Ludlow 4-2568.

УВАГА! **НЬЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!** **УВАГА!**

ЗАХОДОМ 11-ГО ВІДДІЛУ О.Д.В.У. В НЬЮ ЙОРКУ
 влаштується

БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 8-ГО ЛЮТОГО 1936 Р.
 (SATURDAY, FEBRUARY 8th, 1936)

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
 217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK CITY.

Початок в годині 7-мій вечір.
 Добірна музика. — Вступ 40 центів.

Шановні Громадяни — Українці й Українки!

Одинацятий Відділ О. Д. В. У. в Нью Йорку зверта-
 ється зі ширим проханням до всього Громадянства о
 численну участь в цім балі й тим самим дати нам змогу
 вести дальше інтензивну поміч українському визволь-
 ному рухові, котрий являється піддержкою боевої
 акції

На цім балі буде багато цікавих несподіванок. Му-
 зика буде грати наймодерніші танки, а також і кра-
 єві. Кождий, хто лише прийде, мусить бути веселим і
 задоволеним, за що ручить

Комітет. 31

УВАГА! **НЬЮ ЙОРК, Н. ДЖ.!** **УВАГА!**

НА СІЧОВІЙ ГАЛІ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 РОКУ
 ЗАХОДОМ ДРАМАТ. КРУЖКА БАНДУРИСТ

бу евідіграна перший раз на сцені комедія в 3-ох діях

АМЕРИКАНКА

Після представлення буде

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

Початок в годині 7-мій вечір.
 Вступ: для старших 35 центів, для більших дітей 15 центів.
 Добірна музика до пізної ночі.
 Комітет Укр. Прав. Церкви. 31

УВАГА! **ДЖЕРСІ СІТІ, Н. Дж., І ОКОЛИЦЯ!** **УВАГА!**

ХОР ІМ. М. ЛИСЕНКА ПІД УПР. АНДРІЯ ГЕЛІ
 відграє

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 Р.
 В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ,
 (181-183 Фліт вулиця, Джерсі Сіті)

СВЯТ-ВЕЧІР НА УКРАЇНІ

в 3-ох картинах, укладу Л. Цегельського
 Свята Вечера, колядники, зваздарі, царі, козоводи
 з цапом і т. д.

Вступ: 35 центів для дорослих, 15 центів для дітей.
 ПОЧАТОК: 7-ма ГОДИНА ВВЕЧІР. 31

ПАІN-EXPЕLLER

НА М'ЯЗОВІ БОЛІ
 жадайте славног в селі
ЯКОРОВОГО
ПЕІN-ЕКСПЕЛЛЕРА
 На скороу й певну
 полекучу

RUB IT IN

В ГОСТИННИЦІ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО ДОМУ

217-219 ІСТ 6-та ВУЛИЦЯ В МІСТІ НЬЮ ЙОРКУ,
МОЖЕТЕ ГАРНО ЗАБАВИТИСЬ
 при кожній нагоді Вашої у нас приятности.

ВЛАСНИКИ ГОСТИННИЦІ, Деніс Гула й Ілія Гузар,
 РАДО ВИТАЮТЬ СВОІХ ГОСТЕЙ. 31

КАЛЕНДАРІ НА 1936 РІК І ІНШЕ
 (КНИЖКОВІ):

Календар ЧЕРВОНА КАЛІНА \$ 60
 Календар КРИНИЦЯ, ілюстрован-
 ний, інформаційний провідник
 по краю, адреси газет, лікарів,
 адвокатів і важливіх україн-
 ських установ по світі. Ціна \$ 60
 Календар - АЛЬМАНАХ Нового
 Шляху, націоналістичний \$ 50
 Календар УКРАЇНСЬКОГО ГО-
 ЛЮСУ, народний, багато-опові-
 дань 40
 Хто замовляє один календар, пла-
 тить 10 цт. на пересилку, хто бере
 більше, пересилку оплачуємо самі.

(СТІННІ КАЛЕНДАРІ)

СЛАВА УКРАЇНИ (друга на-
 клад) \$ 25
 ТРИЗУБ, ВЕЛИКА ТРИЦІЛІА, МО-
 ЛОДА УКРАЇНКА, ГУЦУЛ В
 ПОЛОНІНІ, ШЕВЧЕНКО, ІВ.
 ФРАНКО. 5 календарів за \$ 1.00
 Краєві часописи і журнали висла-
 деємо оказові числа, 12 дт 15
 шук за \$ 1.00
 Книжка-Альбом до гранни і спі-
 ву, займає 201 найкращих украї-
 нських пісень, надальше
 до науки, на концерти і на ра-
 діо. Ціна \$2.50, тепер 2.00
 На складі краєвий олії, мід, нові
 рекорди, ролик, радіа, рефрежерей-
 тори, машини до прання. Напрва.

Радіо програма Сурми відбувається
 кожної суботи і неділі зі стації
 WJOM (1450 Kc.) в годині 3-тій по-
 луудні.
 Пишть або заходіть до Сурми, жа-
 дайте каталогу. 24

СУРМА
 103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

УВАГА! **НЬЮ ЙОРК, Н. ДЖ.!** **УВАГА!**

НА СІЧОВІЙ ГАЛІ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 РОКУ
 ЗАХОДОМ ДРАМАТ. КРУЖКА БАНДУРИСТ

бу евідіграна перший раз на сцені комедія в 3-ох діях

АМЕРИКАНКА

Після представлення буде

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

Початок в годині 7-мій вечір.
 Вступ: для старших 35 центів, для більших дітей 15 центів.
 Добірна музика до пізної ночі.
 Комітет Укр. Прав. Церкви. 31

EAGLE REGALIA CO.
 Виробляє:

**ПРАПОРІ, ЦЕРКОВНІ ХОРУГВИ, ЛЕНТИ,
 ВІДЗНАКИ, СТЯЖКОВІ ВІДЗНАКИ, БРАТ-
 СЬКІ ПЕРСТЕНІ І ПЕЧАТКИ.**

Коли ваше братство, товариство чи сестрицтво хоче бути
 доповнене, хай пішли нам замовлення на пробу.
 Каталог, інформації і пробні зорни вилізьмо Вам на ваше
 заляння БЕЗПЛАТНО.

298 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

Апфельбаума напали на дорозі бандити.
 — Ой! — боронитесь жид — я не маю при собі
 ні зломаного цента. Панове, можд для вас зробити
 одно: поручитиму цю дорогу всім моїм знайомим.

Малий Івась лежить хорний.
 Мама сидить коло нього й
 оповідає йому байки. Вкінці
 мама встає і каже:
 — Тепер, Івасю, мама піде
 пригтовити вечерю, а з тобою
 хай буде добрий ангел-хоро-
 нитель...
 — Мамо — каже Івась —
 можеб ангел пригтовив ве-
 черю, а ти лишись й оповідай
 мені байки.